

Indult BÉTSBÖL Szeredán 28. Már. 1787:

Elegyes Hírek.

Szabad legyen mégis némely Német országi Levelek, és Lengyel országi tudósítások után a Törökkel lejendő háborúról álmodoznunk. Edgy néhány Levelekből olvassuk, hogy a F. Császári Hadiseregéből edgy Linia fog minden órán a Török határszéleken vonatni; noha Bétsben mind ezekről semmi legkissebb jeleket sem vehetünk észre, hanem hogy Gallitziában, hól már rég hogy Mársnak fiakat nem válogattak, rendelés tétetett legyen, mely fzerént a fegyver alá való Legényeknek F. Császári köntös adatik, a Regementek fogyatkozásainak kipótolására. — A Muszka Császárnéről azt hiszik némellyek, hogy Kiovnál mesztzebb nem szándékoznak, és hogy a mi F. Monárkhánk is csak eddig ki-

ványa a' maga útját fojtatni. Ha a' közönséges Levelek és hírek hitelt érdemlenek; a' Múszka hadinép napról napra közelit a' Torok szélekhez, és az azokon lévő fegyveres nép szüntelen fokafittatik. Némely bir-Buvár Politikusok tökéletesen hiszik, hogy a' kereskedésbéli szövetségis a' Frantziával csak azért szerzette a' Múszka, hogy annál könnyebb erővel kávési futsiát ronthasson Konstantinápolyban; de mind ezek még mielőttünk a' tsalhatatlan igazságnak lábán állani nem láttatnak. — Edgy néhány napokkal ennekölette a' Birodalombéli minden Tanácsok egybe gyűlvén, tanácsot tartának bizonyos Német országi környülállások eránt; de a' mely Tanácsnak végezései még mindeddig titokban vagynak. A' Bétsbe szollitattott *Mekheln* Kárdinális, és fő Püspök' *Gróf Frankenbergnek* megkelletek személlye szerént jelenni a' napokban az ő eránta tartatott Ekkliésia (Commissióban) gyűlésben, midön az ítélet elolvasztaték; és azt mondják feöltre, hogy sokkal nagyobbban lehajott fővel jöveki; mintsem bé ment. A' Német Irok már a' sententziátis kiirták; de mint-hogy e' még nem egészfzen igaz (annális inkább, mivel magát azzal mentette, hogy a' már tudvalévő Bulla az ő akarattya ellen titkon lett közönségessé) ezt mi elhalgatjuk. — Edgy új Román lépeki a' napokban az olvasó közönség Piatzfára ezen titulus alatt: *Schlendrian*, mely a' Monárkha új Törvényes könyvéből örömost tsúfot akarna üzni; Kezeib' adatik a' Monárkhanak olly véggel, hogy elfzedessék és megtiltassék, melyre el mosojodván *Jósef*, így szolla. Ha az én tulajdon személlyemnek nem kedveztek, hadd játzadassák elnéjeket a' Törvények ellenis; a' semmi ellent nem álván valamint én *Jósefnek*, úgy azok Törvényeknek fognak azért maradni. — A' Né-

met országi Levelekből olvassuk, hogy a' Mogun-
tziai Papi Fejedelem, a' Gróf *Vasfzenháim* halálá-
val megüressedett Káptalanbéli széket a' Pruszszus
Király második fiával akarja béültetni; ha ez igaz
találenni (írják a' Német Országi írók) tökéletes,
széljät fogja érni Hazánk, és a' tsendes békeflég
talpára fog állani. — A' *Toskánai* öregebb Hertzeg
Kisalfszonynak a' *Szakszoniai* Antal Hertzeggel le-
jendö Házasági öszvekelések tökéletesen elvégezte-
tett. Ezen Hertzegi Völegény a' mi volt Helytartónk' *Al-*
bert Hertzegnek testvére, a' *Menyalfszony* pedig
a' mi *Koronánk* Örökösle *Ferentz* fő Hertzegnek
testvér nénye. — Az örökké valóságban élő *Frid-*
*rik*ről írják, hogy véghetetlen fok Spanyol és más
féle tubákja maradott légyen, melynek a' *Fridrik*
örrához szerentséje nem lehetett. Ezen árva tobákat
nem régiben a' Király, Titkos Tanátsos *Riesz* Ur-
nak ajándéchozá illy szokkal: szolgájon a' maga jó-
karoinakis edgy edgy szippantással. — A' *Brüzfzeli*
Levelet erőfittenek bennünket, hogy a' *Námuri* Pus-
pökis parantsolatot vett légyen a' mennél hamarábbi
Bétsben lejendö megjelenése. — Azon *Stokhalmi*
Tudositások után majd minden Német Országi Leve-
lekben megfordúlt különös és hitelt fellyul mló uj-
ság, hogy t. i. a' Spanyol Király Lutheranussá lett
légyen minden Tisztviseloivel edgyütt, tsak olly
igaz, mint ha én azt mondanám; hogy ezen Le-
velemet a' Holdban irtam.

Nyitra Vármegyéből. „*Brézova* nevezetü Hely-
ségünkben edgy *Lekenyi István* nevü Evangyélikus
Prédikátor az *Ekklesia* Kurátorával edgyütt *Ekkle-*
*siánk*nak ezer forintjáról nem számolhatván minthogy
azt ketten elkúrálták, 's furálták, a' *F. K.* Helytar-
tó Tanátsfól illyen módon büntettettek meg: a' *Pré-*
di-

dikátor nem csak hivatalából vettetett ki, hanem még e felett annak az ő Felféje' Birodalmában lehető vilhelhetéséről is örökösön elszakasztatott; Furátor Uram pedig 10 egész esztendőkre utíza sepreni Nyitrára kuletett. Ezen gonofzság' alkalmatoflágot szolgáltatót arra, hogy az Ekklesiáknak Kurátori mindenütt Izámadásra fognak vonattatni, és a' kiknek Kurátori hivataljokban F-et találnak - - - bezzeg nem csak Bétsnek, 's Nyitrának lélsznek tiszta utízái, hanem A'-nak B-nek, C-nek, D-nek, egészfzen a' V-ig. Megis érdemlik: mert a' nyavallyás *Ananiás* a' Madám *Safirával*, a' magok tulajdon de Isten ditsóflégére ajánlott jófzágok' árrának csak edgyrésztét tették vala félre, 's a' más résztét az Apostolok' lábaikhoz rakták vala, de mégis mivel az Istent akarták megtsalni, a' Péter dorgálására leefsének, 's meghalának. Bezzeg ha más mindazok az *Ananiások*, és *Safirák*, akik a' ditsó Turedelmi parantsolatnak kijöve telekor nem tudom micsoda felbúzdulásból az Isten ditsóflégére ajánlásokat tettek, azután pedig megbánván, vagy egészfzen, vagy nagy résztét elhúzták ('s hát ha még azok az Apostoli erszényt hordozó Kurátorok, kik a' mástól adattakat is, hogy az Ekklesia' erszényét megkimiljék, a' magok 'sebekben hordozván, elhullatták) mind lerogynának 's hirtelen meghalának, lenne dolgok Tiszteletes Uraméknak a' halotti Prédikátziokkal. Minthogy pedig ezek a' *Parentéfisben* lévök még gonofszább *Judások*: igen jó lélszen ezeknek számadáshoz kézfzlvén, még jó előre az Ekklesia' ladájából minden más hire nélkül költsen vett siklusokat vilíza lopni, és magokat az *Ablátivus Cásusból* a' *Dátivusba* tenni, mert már itt — *non remittitur peccatum, nisi restituatur ablatum.*

Ekklesiái dolgok.., Az a' Februáriusnak 27 dikén tett, és a' Német országi Nunciustokat illető Birodalombéli fő Tanátsi végezés, nem kis dolgokat láttatik magában foglalni. Ugyanis a' Moguntziái, Tréviri és Koloniai Papi Fejedelmeknek, mindeniknek különösen tudtokra adatott, hogy a' F. Császár az ő töllek vett levelekből fajnálva értette, hogy a' Pápa Koloniai Nunciustjának *Pakkának*, a' Pápanak azon Bulláját, melynek nagyobb része világi és nem Ekklesiái dolgokat illet, a' Német országi külső főigazgatoknak jussok' romlására, az alattak lévő Papoknak, minden akadály nélkül kiosztatni, megengedték; annakokáért ő Felsőge, mint Német országnak fő Ura és ennek jussainak oltalmazója, ezen Bullát minden erő nélkül valóvá tévén (cassálván) parantsolja hogy ezeket minden alattok lévő Papjaiktól vissza szedjék, az ő Felsőge ezeránt tett F. Császári rendelését közönségesen kihirdessék, és a' dolognak végben viteléről ő Felsőgét 2 hónapok alatt tudósítani elne mulassák. — A' Koloniai volt Nunciust Czoglió által Vice Nunciusttá tétetett Prépost *Robetz* Urat, a' F. Császár, mint Német országi fő Ur, kinek hire nélkül, a' Német országi jussnak megromlásával, tétetett vala, a' Nunciustságból letette, és a' Papi Fejedelmeknek parantsólt, hogy ezen dolognak végben viteléről és bővebb környül-állásairól ő Felsőgét 2 hónapok alatt tudósítani elne mulassa.

Midon a' F. Császár ujj imádságos Könyvét rósta alá adták volna, a' Censura meg nem engedvén, küldi ő Felsőgéhez. A' Monárkhá el olvasván, ezt felelé reá: ez az ember böltsen gondolkodik; azért nyomtattassékki. Hogy a' mi E. Olvasóinkis tudhassák ezen Imádságos könyvetskében mitfoda gondolkozások legyenek, az ő Felsőge Turedelem béhozására irt

imádfágát ide iktatjuk: „ Örökké való, megfoghatatlan valóság! te vagy a' tellyes szeretet és tökéletes türedelem. A' te napod szintén úgy világoskodik a' Keresztényeknek, mint a' Pogányoknak, és ezeknek földjeiket szintén úgy termékennyé téfzi az első valamint az igaz Hivékét, és minden Pogányoknak és Eretnekeknek szivekben minden virtusnak helye vagyon. Te tanítasz hát engemet, örökkévaló Valóság, a' türedelemre és szeretetre; tanítasz engemet, hogy a' vélekedéseknek különb különb volta, tégedet mindeneknek jóltévő atyává lenni megnem tilt. Hat én, a' te teremted; kissébb türedelemmel bíráké? Ne engedjemé meg az én alattam lévő Jobbágyaimnak, hogy kiki a' maga módja szerént tégedet imádjon? üldözémé azokat, kik velem nem edgy vélekedésben vagynak, és a' tévelygőket nyomorgatással térítemé meg? Nem! oh mindenható, a' te szereteteddel mindeneket öfzve kaptsoló valóság távül legyen e' tollem! A' mennyiben edgy Teremtés az ő Teremtojét követheti, én tégedet követlek, és mint te, türedelmes léfzek. — Mátol fogva minden lelkiismeretből eroltetés az én Birodalmaimban eltöröltellék, mert hól vagyon az a' Vallás, mely a' jószágos tselekedeteket ne szeresse, és a' vétkeknek eltávolztatását ne tanítsa? mindenik éljen tehát az én türedelmemmel, mindenik tégedet imád oh örökkévaló Valóság a' szerént a' mod szerént, mely néki jobbnak tefzik s. t. Mátolfogva el szakadozva legyenek a' türehetetlenségnek vezedelmes lántzai! és ezek helyet az atyafiságnak és felebaráti édes szeretetnek kötele, az én jobbágyaimat örökösön köfse öfzvel. Én ó! tudom, hogy én fog viszontagságoknak léfzek ezért alájjok verve, nevezetesen azok által, kik magokat a' te Aldózó Papjaidnak nevezik. Végy körül hát

esgemet a' te erőddel, erősíts a' te szeretetteddel oh örökke való végire mehetetlen valóság! hogy én mind ezeket az akadályokat szerentlően keresztül léphellem és a' te törvényed, mely semmi nem egyéb, hanem türelem és szeretet, én általam tellyesítteflék. Amen.

Eddgy ebben a' pertzentésben érkezett még nedves Ujság Levelekből olvasuk: hogy a' Torok minden bizonnyal hadat izent légyen a' Muszkának, és már a' múlt honapnak az elein 100 ezer kopasz legények a' hoszfzas álomból fel serkenvén, csak azért állottanak talpra, hogy vén Aszfzony módjára a' ágyban ne haljanak meg.

Bétsben járt paraszt.

Hajdon midőn még a' Monárkhák fokkal nagyobb Uraknak tartják vala magokat lenni, hogy sem az Ország' méheinek a' szegény parasztoznak instáló Leveleiket magok kezekkel bé szedhették, és azokkal egész le erefzkedéssel beszéllettek volna; iger kevesen bátorkodtanak a' parasztozok kozzül arra vetemedni, hogy ők Bétsben a' magok Kiralyok vagy Tsászarjok előtt jelennyenek meg. De mióltától fogva a' magát csak embernek tartó, maga népének édes Atta, az igazságot szerető, és a' kevélységet gyulbó József uralkodik, azólt a' Királyi Udvar' tornátzaiban egy pöre gatyábanis gyakran instáló parasztozat látunk, kiknek nem csak az a szerentséjek vagyon, hogy Instáló Leveleket magok adhattják kezébe Uroknak, hanem még a' velevaló beszédbenis gyakran részesülnek, a' honnan különb különb jeles történetek szármoznak, a' mint. — A' napokban egy paraszt maga akarván bé adni ő Felső-gének Instántziáját, a' több Instálók' fokasága kozt meg áll ois egy 'siros bundában, hol a' Monárkha midőn az Instántziáját meg fogván el akarná tolle

venni, szembe néz ő Felfégével, és Instántziáját kezében keményen meg tartván, nem akarja vala által adni, ezt mondván: hogy ő egyenesen az ő Felfége, és nem más kezébe kívánná adni. Erre a' F. Tászá, jelentvén, hogy maga volna az, így felel a' paraszt; De láttam ám én már a' Pelli logerben kétszer a' Tászárt és nem kégyelmed az! Ekkor a' Monárkha ki gombolván felső ruháját, meglátta a' paraszt a' csillagot, és meg rettenvén úgy adá oda az Instántziát, melyel a' Monárkha megindulván, utánna kiált a' paraszt: Meg áljon Felféged, mert még most akarok valamit szollani, és utánna meávn ő Felfégének mintha csak a' Hortobágyi Tárdaiban lett volna, oly bátran beszélt. Ezek után ki jön az udvarból, és így dicséremeg a' Monárkhat; Soha uttfegéjjen jobb embert nem láttam, mint ez a' Tászá, — én ritkán megyek az Ispányunkhoz, hogy őszve ne szidjon, és ne káromkodjék; de e' még csak egy rossz szót se szólla; —

A' természetet 's az idők járását gondos szemekkel nézőkhöz R. Komáromból — 19 Mart-787 — Akarván megtudni mennyi eső - viz esékke egész esztendő által e' mi városunkban, tavaly éppen József napján arra a' végre különösen készítettett eső-mérővel kezdettem azt mérni, 's úgy találtam; hogy e' közlebb múlt József napig, részszerént hóban, (tiz tzóll havat számlálván edgy tzóll viznek) részszerént esőben 's harmatban esetle 30 tzóll és 2/12 rész eső viz. Edgy (fukk) vagy láb eső viz nyom 68 fontot, és felet. Rév. Komárom városlla fekszik 459 ezer és 353 négy-szeg ölnyi földön. E' szerént az egész városban esztendő által etette 171 millio 650 ezer 929 máfa, és 79 font eső viz. Még ez nem lett volna elég a' mi kertyeinknek esztendeig, hanem ha a' földnek nedvessége 's a' két Dunának hirtellege azokat meg nem